

РОЗДІЛ 6

ПРОБЛЕМИ, ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІСТОРИЧНОГО ПОСТУПУ УКРАЇНИ І ПОЛЬЩІ НА ШЛЯХУ НЕЗАЛЕЖНОГО РОЗВИТКУ

Петро ЧЕРНЕГА

УКРАЇНА І ПОЛЬЩА НА ШЛЯХУ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА

Налагодження українсько-польських сучасних відносин в останнє десятиліття ХХ ст. стало результатом докорінних змін в Європі. Перебудова розпочата Горбачовим призвела до “демократичних революцій” в соціалістичних країнах Центральної і Східної Європи. Об’єктивна необхідність у змінах назрівала вже давно і наприкінці 80-х рр. особливо гостро проявилися кризові явища командно-адміністративної системи управління суспільством державного соціалізму. Причиною цих змін був крах моделі суспільного ладу, що запроваджувався в країнах Центральної і Східної Європи після Другої світової війни з приходом до влади комуністичних прорадянських партій.

У червні 1989 р. на виборах у Польщі перемогу здобуває “Солідарність”. У серпні створюється уряд національної довіри на чолі з Тадеушем Мазовецьким – редактором часопису “Солідарність”. Діяльність цього першого не комуністичного уряду Польщі почалася з ліквідації всього, що нагадувало про тоталітарний режим. [1] Уряд Мазовецького почав проводити зовнішню політику, яка за основу польські національні інтереси, тобто зовнішня політика почала вироблятися не в Москві, а у Варшаві.

Звичайно в ті часи Польща не розвивала політичних відносин зі своїми східними сусідами, зокрема з Україною, перш за все тому, що ні Україна, ні інші радянські республіки не були суб’єктом міжнародних відносин де-факто.

Та все ж 8-10 вересня 1989 р. на першому з’їзді Народного Руху України були присутні представники “Солідарності”, в тому числі Адам Міхнік, Богдан Борушевський, Владзімеж Мокрий. [2]

16 липня 1990 р. Верховна Рада України прийняла Декларацію про державний суверенітет. Ця Декларація де-юре дозволяла проводити Україні незалежну зовнішню політику та різний підхід до центру і радянських республік.

У вересні 1990 р. до Києва прибула офіційна делегація Республіки Польща. В ході візиту, міністрши закордонних справ України А.Зленко і Польщі К.Скубішевський, була підписана Декларація про принципи і основні напрямки розвитку українсько-польських відносин. [3] В ній зазначалося, що сторони не мають територіальних претензій одна до одної, і що кордон непорушний. Передбачалося налагодження політичної, економічної та науково-технічної співпраці. Обидві сторони зобов’язувалися дотримуватися прав національних меншин і поліпшити становище етнічних поляків в Україні та етнічних українців у Польщі.

Декларація також була направлена на припинення багаторічної радянської і польської комуністичної пропаганди, шляхом легітимізації оновлених українсько-польських зв’язків на основі історичних фактів і традицій. Декларація містила посилання на “національно-культурну спорідненість польського та українського народів”, крім того висловлювалася надія, що “позитивний спадок тривалих відносин” дасть змогу зміцнити українсько-польські зв’язки. Цей документ показував, що Україна вже не керується в зовнішній політиці настановами Москви і не орієнтується винятково на неї. Декларація – це перший документ, який стверджував українсько-польські відносини на рівні двох незалежних держав Центрально-європейського регіону. [4]

На прес-конференції міністр закордонних справ Польщі Скубішевський сказав: ‘я радий, що приїхав у Київ і що ми підписали цей важливий документ. У Радянському Союзі відбуваються різкі зміни. Польща не втручається у внутрішні справи СРСР і України. Але ми беремо до уваги факти. Декларація про державний суверенітет України сприйнята в Польщі з великою увагою і повагою.’ [5]

6-8 вересня 1991 р. було домовлено про обмін надзвичайними і повноважними послами.

Республіка Польща стала першою державою, яка визнала самостійність і незалежність України і заявила про бажання встановити з нею повні дипломатичні відносини. Це відбулося 2 грудня 1991 р. о 18 годині, коли спеціальний посланець польського уряду Єжи Козакевич засвідчив свою повагу до вибору українського народу в міністерстві закордонних справ України і повідомив про визнання. [6] Тоді ж польські часописи рясніли повідомленнями, що вперше за декілька століть Польща має східний кордон з потенційно дружньою державою, що незалежність України змінила геополітичне становище Польщі, всієї Європи і навіть світу.

У травні 1992 р. у Варшаві відбулася зустріч президентів України і Польщі Леоніда Кравчука і Леха Валенси, де було підписано Договір про добросусідство, дружні відносини і співробітництво. В ньому було зафіксовано положення про політичне співробітництво на міжнародному та регіональному рівнях, про відсутність територіальних претензій між двома державами, про відмову від війни як засобу вирішення спірних питань, про проблеми міжнародної безпеки, а також положення про те, що всі суперечності мають регулюватися європейськими нормами, що і Україна, і Польща прагнуть інтегруватися в Європу.

Цікавими є спогади учасників того історичного самміту. Так Антон Бутейко, тодішній міністр закордонних справ, згадує: “Для мене пам’ятними були всі візити Президента України до інших країн. Але, мабуть, особливо цікавим було відвідання Варшави. Якось так сталося, що офіційні радянські публікації, “поїзди дружби” в Київ і Варшаву та інші заходи, камуфлювали історично непрості стосунки, що існували між нашими народами... Але перші ж зустрічі породили надію на дійсно добросусідське партнерство. І не випадково вже в ході візиту-відповіді до України польський президент повторив слова, сказані на початку століття кращими синами Польщі про те, що без незалежної України не може бути незалежної Польщі. Ми переконані, що саме лінія української поведінки в Польщі зробила можливим подальше підписання президентами обох держав документу про взаєморозуміння і злагоду”. [7]

Відомий публіцист Ернест Скальський запропонував польському Сеймові проголосити декларацію про подолання кривавої спадщини, згідно з формулою листа єпископів: прощаємо й просимо прощення, та очікувати відповідної реакції з української сторони. [8]

На думку Карла Гартмана, Л. Кравчук вирушив до Варшави для того, щоб створити деяку подобу альянсу з Польщею, яка б включала і офіційні відносини у військовій галузі. [9] Тобто, в якійсь мірі цей візит і підписана декларація, мали показати Росії, що ніяких суперечностей між Польщею і Україною немає і бути не може, що ніщо не завадить Україні розбудовувати незалежну державу та зближенню Польщі з Європою.

Та цей самміт, разом з тим, приніс для українських політиків розчарування. Ще до візиту Президента України офіційні особи наполегливо вели переговори зі своїми польськими колегами про можливість приєднання України до “Вишеградської групи”. Це об’єднання було створено Польщею, Угорщиною і Чехословаччиною для координації дій спрямованих на інтеграцію в Європейський Союз і НАТО. Але проти членства України категорично виступили Угорщина і Чехословаччина, обґрунтовуючи це тим, що Україна відстала від них у проведених політичних та економічних реформ. На думку аналітика Держдепартаменту США С.Буранта, справжня причина була в тому, що ці країни намагались дистанціюватись від своїх східних сусідів та не бажали погіршувати стосунки з Росією, яка вважала Україну зоною свого впливу. [10]

Крім того, польські офіційні особи або нейтрально, або негативно ставились до спроб українських дипломатів встановити тісні контакти і зв’язки з Францією і Німеччиною.

Але разом з тим, під час візиту Л.Кравчука в 1992 р. до Варшави було підписано низку угод і домовленостей, які створювали повноцінну договірно-правову базу польсько-українських торгово-економічних відносин. Зокрема: Угода про господарське і науково-технічне співробітництво; Угода про економічне, науково-технічне та виробниче співробітництво між Міністерствами сільського господарства України і Польщі; Угода про міжнародні автомобільні перевезення.

Для налагодження міжрегіональних відносин 18 грудня 1992 р. було підписано Угоду про співробітництво прикордонних воєводств-областей України і Польщі. В січні 1993 р. Угоду про взаємне заохочення та захист інвестицій. У червні між Урядом України і Урядом Республіки Польща було укладено Угоду про залізничне сполучення через державний кордон.

Для ефективного впровадження в життя спільних документів було створено координаційні органи: Міжурядову українсько-польську змішану Комісію з питань торговельного та економічного співробітництва (на початку 1993 р.), Міжурядову Координаційну раду з питань міжрегіонального співробітництва (у травні 1993 р.) [11]. Під час візиту міністра закордонних справ Г.Сухоцької було проголошено створення Консультативного Комітету Президентів України і Польщі (у травні 1993 р.) у складі двох комісій: з політичних питань та безпеки, а також у справах національних меншин. Саме співголова Комітету Президентів, нині покійний, Єжи Мілевський доклав максимум сил для започаткування курсу українсько-польського стратегічного партнерства.

Візити офіційних осіб обох країн, підписані документи та поступове й неухильне поживлення двосторонньої торгівлі у 1993 р., на думку Г.Сухоцької, давало підстави охарактеризувати українсько-польське співробітництво як зразкове.

Та в тому ж таки 1993 р. розвиток українсько-польських відносин загальмувався. Під впливом внутрішньополітичної боротьби у Польщі та позиції Росії стосовно змін в геополітичній ситуації в центрально-східноєвропейському регіоні, Польща змінює свої методи зовнішньополітичної стратегії і проголошує політику “рівновіддаленості” щодо українсько-російських відносин. Коли Росія і Україна вели складні переговори про підвищення плати за транзит російської нафти і газу у Європу українською трубопровідною системою, Польща парафує угоду з Росією щодо будівництва газопроводу через Білорусію та Польщу до Німеччини. В Україні це викликало негативну реакцію, тому що позбавляло її можливості впливу на Росію. Український трубопровід був єдиним, яким російський газ надходить в Європу. А прем’єр-міністр Л.Кучма назвав польсько-російську угоду “антиукраїнським актом”. [12] З боку Польщі ця угода не набула реальної змісту. Це пов’язано з критикою польського уряду в середині країни та з тим, що не зважаючи на “рівновіддаленість” польська влада розуміла, що підтримуючи Росію, б’є по життєвим інтересам України, а разом з тим відновлюється вплив Росії в регіоні.

Прогрес у розвитку українсько-польських відносинах все ж відбувався. У лютому 1994 р. міністр закордонних справ Анджей Олеховський започаткував нову ініціативу стосовно східної політики Польщі. Не виокремлюючи ніякої східної країни-сусіда пропонувалося сприяти їм у побудові демократичних інститутів і ринкової економіки шляхом збільшення контактів між людьми і торговельних зв’язків. [13] Тобто Польща на підтвердження продовження політики “рівновіддаленості” заявила про готовність відігравати ту ж саму роль стосовно східних країн-сусідів, яку західноєвропейські країни відігравали щодо Польщі.

Існує також інша думка щодо застою польсько-українських відносин. Так, Едвард Крземін, Рафаль Закревські, Антоні Камінські, Войцех Заячковські, Казімір Орлос вважають, що на це вплинув прихід до влади коаліції лівих сил – Демократичного лівого альянсу та Польської селянської партії – у листопаді 1993р. та початок передвиборчої кампанії в Україні. Ця стагнація продовжувалася до 1996 р., коли відбулася зустріч Л.Кучми і А.Квасневського [14].

Разом з тим не потрібно забувати, що Польща зі здобуттям політичної незалежності, намагалася зробити все для свого членства в НАТО і тісної співпраці з західноєвропейськими державами. Викликано це було, звичайно, намаганням уникнути загрози зі Сходу. Пріоритет був наданий співпраці з такими центральноевропейськими державами, як Чехія, Угорщина, Словаччина і навіть Литва, які мали такі ж стратегічні цілі. Україна зі своєю багатовекторною міжнародною політикою та економіко-енергетичною залежністю від Росії не могла бути такою.

Проголошена президентом України Л. Кучмою програма реформ і бажання офіційного Києва співпрацювати з західними державами дало привід польським політикам відновити зв'язки зі своїм східним сусідом.

Вже 17 серпня 1994 р. у Луцьку зустрілися прем'єр-міністри обох країн В. Масол та В. Павляк. Разом із своїми кабінетами вони провели робочу зустріч на якій визначили пріоритети двостороннього співробітництва

Яскравим прикладом добросусідства є прикордонне співробітництво Польщі та України в євро регіонах “Карпати” та “Буг”.

Саме завдяки рішучій підтримці Польщі Україну було прийнято до Ради Європи у вересні 1995 р. 24-28 вересня того ж року у Варшаві було покладено початок систематичним консультаціям щодо напрямків і форм співробітництва двох держав. Тоді ж Україна завдяки підтримці Польщі стала членом Центральноєвропейської Ініціативи (ЦЕІ).

Видатною подією у стосунках між двома державами став візит президента Польщі до України 20-22 травня 1997 р. під час якого була прийнята спільна заява “До порозуміння і єднання”. На думку А. Квасневського, “глибока людська формула “вибачаємо і просимо вибачення” має сенс навіть тоді, коли над кимсь не тяжіє безпосередня відповідальність за те, що відбувалося у минулому”. [15]

Динамічне налагодження дружніх відносин між суверенними Україною і Польщею буде сприяти розширенню зони стабільності і безпеки як у Європі так і у цілому Світі, ладнанню таких двохсторонніх проблем, як спільний кордон та прикордонні зв'язки, торгівельний обмін та економічне співробітництво, забезпечення прав національних меншин тощо. Воно створює сприятливий ґрунт для суспільно-політичного і економічного розвитку кожної з держав. Разом з тим, це піднімає авторитет обох країн на міжнародній арені.

Всебічні та якісні партнерські стосунки України і Польщі захищають їх від загрози знову потрапити під вплив Москви. В силу низки причин, для України загроза з боку Росії є набагато серйознішою, бо вона ставить питання існування незалежної України та її територіальної цілісності. Таким чином, міждержавне співробітництво України та Польщі створює можливість перетворення регіону Центрально-східної Європи у зону міжнародної безпеки та стабільності.

Також об'єктивними передумовами наростання співробітництва України та Польщі в усіх сферах суспільного і економічного життя слід вважати чинники географічного, природного, історичного, політичного і соціально-економічного характеру: приналежність до єдиного географічного простору, близькість культур етнічних та історичних умов, геополітичних і геостратегічних цілей; схожість соціально-економічних, екологічних та техніко-економічних проблем розвитку продуктивних сил країн та приблизно однаковий рівень економічного розвитку; прагнення держав до здійснення ефективних ринкових реформ і трансформації власних економічних систем у напрямі все більшого їх наближення до західноєвропейських структур, включаючи не лише політичні, економічні та інституціональні, а й військові.

Сучасні взаємини України та Польщі визначаються як стратегічне партнерство. З точки зору С. Буранта, аналітика Держдепартаменту США, це передбачає, що обидві країни мають проводити спільну політичну стратегію, політичні еліти цих країн прагнуть проводити політику “возз'єднання” з Європою, що означає входження у західноєвропейські структури, а також вступ до НАТО чи налагодження з цим альянсом якомога тісніших зв'язків без членства в ньому. Уряди обох держав намагаються створити в себе політичні та економічні передумови для співпраці з цими структурами, а саме: ринкову економіку, демократію та гарантії дотримання прав національних меншин. [16] Саме Польща, а не Україна робить рішучі кроки на шляху втілення у життя основних ідей стратегічного партнерства.

Після здобуття незалежності, а ні в Польщі, а ні в Україні політичні еліти не прагнуть поглиблювати негативні настрої в суспільстві, а на перше місце ставлять добросусідські відносини. До сьогодні українсько-польські відносини розвиваються досить динамічно у всіх сферах міждержавного життя. Україні належить ще багато зробити у вирішенні проблем економічного характеру. Але подолання за десятиріччя взаємної неприязні та національних упереджень на державному рівні вже є прикладом для інших народів.

Чи не єдиною перешкодою в наших відносинах залишається те, що Україна, декларуючи європейський вибір, разом з тим й надалі поглиблює далеко не завжди рівноправні та взаємовигідні стосунки з Російською Федерацією у економічній та військово-технічній сфері. Це може привести до того, що Польща, як член ЄЕС та НАТО, у майбутньому може відмовитися від партнерства з країною – сателітом Росії.

Література

1. Дем'янець В. Політична та соціально-економічна трансформація в Польщі у 90- роках // Людина і політика .- 2000. - № 4. - С. 30-31.
2. Стівен Р. Бурант. Україна і Польща: до стратегічного партнерства // Політична думка.- 1997.- № 3.- С.100-101.;Бойко О. Народний Рух України: від створення місцевих організаційних структур до установчого з'їзду// Людина і політика. - 2001. - № 3. - С. 6.
3. Сорока М. Світ відкриває Україну. - К., 2000. – С.15.
4. Глібов В., Горун Д. Українсько-польські взаємини в пострадянський період// Політика і час .- 1997.- № 5-6. - С. 17.
5. Сорока М. Вказ. праця. - С.16.
6. Там само. - С. 68.
7. Там само. - С. 154.
8. Заброварний С. До повного примирення і широкого порозуміння// Політика і час. - 1997. - № 9.- С. 43.
9. Karl Hartmann. Polens Ostpolitik und die Ukraine // Osteuropa. - Oktober.- 1995. - P. 954.
10. Стівен Р. Бурант. Вказ. праця.- С. 102.
11. Афанасьєв І. Польсько-Українські стосунки у 1991-1997 рр. // Україна і Польща у Східно-Центральній Європі: спадок і майбуття. -К., 1999. - С.126.
12. Стівен Р. Бурант. Вказ праця. - С. 102.
13. Там само.- С. 103.
14. Rzecz Pospolita.- 1996.- 29 February.
15. Віче.- 2001.- № 9.- С. 38.
16. Стівен Р. Бурант. Вказ. праця. – С. 99.

Stanislaw BALICKI

GLOWNE DETERMINANTY STRATEGICZNEJ WSPOLPRACY POLSKA – UKRAINA

У статті аналізуються головні причини стратегічного партнерства Польщі та України на сучасному етапі. Автор звертається до характеристики політичних та економічних чинників такої співпраці, зокрема перспектив польсько-українського співробітництва та регіональної інтеграції в Європі в процесі глобалізації світових економічних зв'язків.

Opracowanie oparte jest na wstępnym założeniu, że próba udzielenia odpowiedzi na pytanie o warunki i możliwości oraz przyszły strategiczny kształt współpracy Polska-Ukraina w perspektywie XXI wieku, w kontekście tendencji rozwojowych międzynarodowych stosunków ekonomicznych z szeroko rozumianymi możliwościami efektywnego uczestnictwa w nich gospodarek narodowych i firm polskich i ukraińskich, na zasadach uzyskania określonej pozycji konkurencyjnej, szczególnie w sektorze przemysłowym, rolnym i przetwórczym, które stanowią podstawowy element gospodarki światowej, może być pozytywnie rozstrzygnięta wyłącznie na płaszczyźnie przebiegu procesów transformacyjnych w gospodarce obydwu krajów i globalizacji współpracy międzynarodowej naznaczonej przez trzy główne regionalne bieguny gospodarki światowej (TRIADA) tj. USA, i integracja NAFTA. Unia Europejska oraz Japonia z krajami ASEAN. [15]

Konstatacja taka pociąga za sobą określone implikacje o wręcz zasadniczym charakterze a mianowicie, po pierwsze, że z punktu widzenia gospodarki światowej, która w ostatniej dekadzie wykazuje pewną organizacyjną całość międzynarodowych procesów gospodarczych oraz pewne specyficzne cechy „zachowań całościowych” nie może ona być dzisiaj postrzegana jako agregat ekonomiczny, którego częściami są gospodarki narodowe, ale powinna być widziana jako nowy organizm ekonomiczny o prawidłowościach zachowań całościowych. W tej sytuacji najbardziej korzystny, z punktu widzenia międzynarodowych stosunków gospodarczych wydaje się być scenariusz integracji globalnej według którego pojawia się na świecie jeden w miarę zintegrowany system gospodarczy funkcjonujący na zasadzie zuniformizowanych norm i standardów, w warunkach otwartego handlu, do którego wszystkie kraje świata będą miały jednakowy dostęp. Drugi rodzaj implikacji związany jest z założeniem, że procesy globalizacji będą stanowiły kontynuację istniejących rozwiązań opartych na silnych podstawach regionalnych, a każdy z trzech zasadniczych regionów będzie samodzielnie decydował o kształcie swojej polityki makro i mikroekonomicznej. Tak pojmowany proces globalizacji gospodarki światowej wymusza dwa zasadnicze imperatywy, które również mogą dotyczyć Polski i Ukrainy. Pierwszy wynika z alternatywy – czy integrować się z gospodarką światową i odrabiać opóźnienia, czy pozostać na uboczu procesów cywilizacyjnych. Drugi dotyczy ewentualnego sposobu i form transformacji zdolności wytwórczych które, mają stwarzać gospodarką konkurencyjną dostosowaną do rynków światowych. W kontekście globalizacji gospodarki światowej należy podkreślić, że międzynarodowa konkurencyjność postrzegana jest współcześnie – w krajach odnoszących sukcesy gospodarcze – nie tylko jako warunek większego eksportu ale przede wszystkim jako sposób na efektywne wykorzystanie zasobów krajowych i przyciąganie zagranicznych wysokich technologii i inwestycji. Jest ona również traktowana jako

РОЗДІЛ 6

ПРОБЛЕМИ, ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІСТОРИЧНОГО ПОСТУПУ УКРАЇНИ І ПОЛЬЩІ НА ШЛЯХУ НЕЗАЛЕЖНОГО РОЗВИТКУ

Петро ЧЕРНЕГА

УКРАЇНА І ПОЛЬЩА НА ШЛЯХУ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА

Налагодження українсько-польських сучасних відносин в останнє десятиліття ХХ ст. стало результатом докорінних змін в Європі. Перебудова розпочата Горбачовим призвела до “демократичних революцій” в соціалістичних країнах Центральної і Східної Європи. Об’єктивна необхідність у змінах назривала вже давно і наприкінці 80-х рр. особливо гостро проявилися кризові явища командно-адміністративної системи управління суспільством державного соціалізму. Причиною цих змін був крах моделі суспільного ладу, що запроваджувався в країнах Центральної і Східної Європи після Другої світової війни з приходом до влади комуністичних прорадянських партій.

У червні 1989 р. на виборах у Польщі перемогу здобуває “Солідарність”. У серпні створюється уряд національної довіри на чолі з Тадеушем Мазовецьким – редактором часопису “Солідарність”. Діяльність цього першого не комуністичного уряду Польщі почалася з ліквідації всього, що нагадувало про тоталітарний режим. [1] Уряд Мазовецького почав проводити зовнішню політику, яка за основу польські національні інтереси, тобто зовнішня політика почала вироблятися не в Москві, а у Варшаві.

Звичайно в ті часи Польща не розвивала політичних відносин зі своїми східними сусідами, зокрема з Україною, перш за все тому, що ні Україна, ні інші радянські республіки не були суб’єктом міжнародних відносин де-факто.

Та все ж 8-10 вересня 1989 р. на першому з’їзді Народного Руху України були присутні представники “Солідарності”, в тому числі Адам Міхнік, Богдан Борухевич, Владзімеж Мокрий. [2]

16 липня 1990 р. Верховна Рада України прийняла Декларацію про державний суверенітет. Ця Декларація де-юре дозволяла проводити Україні нагромаджену зовнішню політику та різний підхід до центру і радянських республік.

У вересні 1990 р. до Києва прибула офіційна делегація Республіки Польща. В ході візиту, міністрши закордонних справ України А.Зленко і Польщі К.Скубішевським, була підписана Декларація про принципи і основні напрямки розвитку українсько-польських відносин. [3] В ній зазначалося, що сторони не мають територіальних претензій одна до одної, і що кордон непорушний. Передбачалося налагодження політичної, економічної та науково-технічної співпраці. Обидві сторони зобов’язувалися дотримуватися прав національних меншин і поліпшити становище етнічних поляків в Україні та етнічних українців у Польщі.

Декларація також була направлена на припинення багаторічної радянської і польської комуністичної пропаганди, шляхом легітимізації оновлених українсько-польських зв’язків на основі історичних фактів і традицій. Декларація містила посилання на “національно-культурну спорідненість польського та українського народів”, крім того висловлювалася надія, що “позитивний спадок тривалих відносин” дасть змогу зміцнити українсько-польські зв’язки. Цей документ показував, що Україна вже не керується в зовнішній політиці настановами Москви і не орієнтується винятково на неї. Декларація – це перший документ, який стверджував українсько-польські відносини на рівні двох незалежних держав Центрально-європейського регіону. [4]

На прес-конференції міністр закордонних справ Польщі Скубішевський сказав: ‘я радий, що приїхав у Київ і що ми підписали цей важливий документ. У Радянському Союзі відбуваються різкі зміни. Польща не втручається у внутрішні справи СРСР і України. Але ми беремо до уваги факти. Декларація про державний суверенітет України прийнята в Польщі з великою увагою і повагою.’ [5]

6-8 вересня 1991 р. було домовлено про обмін надзвичайними і повноважними послами.

Республіка Польща стала першою державою, яка визнала самостійність і незалежність України і заявила про бажання встановити з нею повні дипломатичні відносини. Це відбулося 2 грудня 1991 р. о 18 годині, коли спеціальний посланець польського уряду Єжи Козакевич засвідчив свою повагу до вибору українського народу в міністерстві закордонних справ України і повідомив про визнання. [6] Тоді ж польські часописи рясніли повідомленнями, що вперше за декілька століть Польща має східний кордон з потенційно дружньою державою, що незалежність України змінила геополітичне становище Польщі, всієї Європи і навіть світу.

У травні 1992 р. у Варшаві відбулася зустріч президентів України і Польщі Леоніда Кравчука і Леха Валенси, де було підписано Договір про добросусідство, дружні відносини і співробітництво. В ньому було зафіксовано положення про політичне співробітництво на міжнародному та регіональному рівнях, про відсутність територіальних претензій між двома державами, про відмову від війни як засобу вирішення спірних питань, про проблеми міжнародної безпеки, а також положення про те, що всі суперечності мають регулюватися європейськими нормами, що і Україна, і Польща прагнуть інтегруватися в Європу.